

114.

ZÁKON

ze dne 20. prosince 1951

o advokacii.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Úkoly advokacie.

Advokacie poskytuje právní pomoc socialistickým právníckým osobám, jiným společenským organizacím, orgánům státní správy a občanům, hájí jejich zájmy v souladu se zásadou materiální pravdy a se zájmy společnosti a tím přispívá k upevňování socialistické zákonnosti.

Organisace advokacie.

Advokátní poradny.

§ 2.

- (1) Úkoly advokacie plní pracovní kolektivy - advokátní poradny.
- (2) Advokátní poradny jsou právnícké osoby.

§ 3.

Pracovní kolektiv advokátní poradny tvoří její vedoucí, advokáti, advokátní koncipienti a ostatní spolupracovníci.

§ 4.

Vedoucí advokátní poradny zastupuje poradnu navenek, řídí a organisuje její činnost tak, aby byla co nejúčelnější a nejhospodárnější, a pečuje o politický a odborný růst všech pracovníků. Za řádné plnění těchto úkolů je vedoucí advokátní poradny osobně odpověden.

§ 5.

Advokáti poskytují právní pomoc zejména udílením právních porad, sepisováním listin a zastupováním účastníků v řízení před soudy a orgány státní správy.

§ 6.

- (1) Odměna za úkony právní pomoci náleží advokátní poradně.

- (2) Sazby odměn za úkony právní pomoci stanoví ministr spravedlnosti nařízením.

§ 7.

Za škodu způsobenou při poskytování právní pomoci odpovídají advokát nebo jiný člen pracovního kolektivu, který škodu zavinil, a advokátní poradna rukou společnou a nerozdílnou.

§ 8.

Advokátní poradna uhrazuje všechny své potřeby zásadně z vlastních příjmů. Části svých příjmů přispívají poradny na plnění úkolů Ústředí advokátních poraden.

§ 9.

- (1) V místech, kde rozsah potřeby právní pomoci nevyžaduje zřízení samostatné advokátní poradny, lze zřídit pobočku advokátní poradny.
- (2) Pobočka tvoří s poradnou jediný celek, a to i po stránce finanční a správní.

Ústředí advokátních poraden.

§ 10.

Zřizuje se Ústředí advokátních poraden. Je právnickou osobou. Sídlo má v Praze.

§ 11.

Ústředí advokátních poraden (dále jen „Ústředí“) organizuje, řídí a kontroluje výkon advokacie a činnost advokátních poraden. Zejména

- a) zřizuje advokátní poradny (pobočky advokátních poraden) a určuje jejich sídlo; přitom dbá, aby rozmístění poraden (poboček) bylo úměrné potřebě právní pomoci;
- b) rozhoduje o členství advokátů v poradně (o jejich přijetí do poradny, o jejich začlenění do jiné poradny a o zrušení členství);
- c) ustanovuje vedoucí advokátních poraden a odvolává je;
- d) určuje výši příspěvků na plnění úkolů Ústředí.

§ 12.

- (1) Orgány Ústředí jsou:
- a) plenární schůze vedoucích advokátních poraden a delegátů z řad ostatních členů kolektivů advokátních poraden,
 - b) výbor (pro Slovensko výbor oblastní),
 - c) předseda a jeho náměstkové.
- (2) Předsedu, jeho náměstky a členy výboru volí plenární schůze.

Výkon advokacie.

Advokáti.

§ 13.

- (1) Advokátem může být jen ten, kdo je občansky bezúhonný, je oddán lidově demokratickému zřízení a
 - a) je československým občanem,
 - b) má právnické vzdělání,
 - d) složil odbornou zkoušku a
 - e) je členem advokátní poradny.
- (2) Nedostatek náležitostí uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) může ministr spravedlnosti zcela nebo zčásti prominout.

§ 14.

Advokát přijatý za člena advokátní poradny vykoná před zahájením výkonu advokacie do rukou vedoucího advokátní poradny slib:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé republice, jejímu lidově demokratickému zřízení, jejímu presidentu a vládě, při poskytování právní pomoci a při plnění ostatních povinností budu zachovávat zákony a nařízení Československé republiky, budu je vždy a všude uplatňovat v souladu s vůlí a zájmy lidu a jeho státu a v plné shodě s duchem lidové demokracie a s velikými socialistickými cíli, budu svědomitě plnit své úkoly a zachovávat mlčenlivost o věcech mi svěřených.“

§ 15.

Členství advokáta v advokátní poradně zaniká

- a) vystoupením z poradny,
- b) zrušením členství výrokem Ústředí, vyžaduje-li to důležitý obecný zájem, zejména plánovaná potřeba pracovníků,
- c) ztrátou členství kárným nálezem.

§ 16.

- (1) Každý si může zvolit svého advokáta.
- (2) Odmítnout zastupování nebo vypovědět plnou moc může advokát jen ze závažných příčin.

§ 17.

- (1) Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, které mu byly svěřeny, pokud ho účastník tohoto závazku nezprostí. U soudu nebo u orgánu státní správy není povinen o těchto věcech vyprávět, ledaže jej ministr spravedlnosti z důležitého státního zájmu zprostí závazku mlčenlivosti.

Povinnosti zachovávat mlčenlivost nemůže se advokát dovolávat, je-li podle ustanovení § 165 odst. 2 tr. zák. povinen oznámit trestný čin, jehož se má výpověď týkat.

- (2) Obdobnou povinnost zachovávat mlčenlivost mají i ostatní členové pracovního kolektivu poradny.

§ 18.

- (1) Právní poměry advokátů, zejména jejich odměny za práci, upraví podrobně ministr spravedlnosti.
- (2) Advokát nesmí od účastníků přijmout žádné platy ani jiné majetkové výhody, ať jsou jakéhokoli druhu.
- (3) Advokát nesmí kromě vědecké, umělecké a publicistické činnosti vykonávat žádné placené zaměstnání.

Advokátní koncipienti.

§ 19.

- (1) Advokátním koncipientem může být jen ten, kdo je občansky bezúhonný, je oddán lidově demokratickému zřízení, je československým občanem a má právnické vzdělání.
- (2) Požadavek československého občanství a právnického vzdělání může ministr spravedlnosti promítnout.

§ 20.

Advokátní koncipienti jsou zaměstnanci advokátní poradny.

§ 21.

Ústředí může advokátnímu koncipientu udělit oprávnění zastupovat advokáta při poskytování právní pomoci před okresními a krajskými soudy a orgány státní správy, a to ve všech nebo jen v některých věcech právních (substituční oprávnění).

Ustanovení kárná.

§ 22.

Porušení povinností vedoucího advokátní poradny a porušení povinností advokáta stíhá se kárně.

§ 23.

- (1) Kárné tresty jsou:
 - a) důtka,
 - b) přísná důtka,
 - c) pokuta do 20.000 Kčs,

- d) ztráta členství v advokátní poradně, spojená s trvalou nebo s dočasnou nezpůsobilostí nabýt členství znovu.

- (2) Uložené pokuty se vymáhají soudní exekucí a odvádějí se do státní pokladny.

§ 24.

- (1) Kárné řízení pro porušení povinností vedoucího advokátní poradny a kárné řízení pro závažné porušení povinností advokáta provádí Ústředí.
- (2) Kárné řízení pro méně závažné porušení povinností advokáta provádí vedoucí advokátní poradny; jako kárný trest může uložit jen důtku nebo přísnou důtku.
- (3) V kárném řízení jsou soudy a orgány státní správy povinny přispět potřebnou součinností.
- (4) Proti kárnému nálezu vedoucího advokátní poradny lze se odvolat k Ústředí; odvolání je třeba podat u vedoucího poradny do patnácti dnů ode dne doručení nálezu.

Dohlédací právo.

§ 25.

Ministru spravedlnosti náleží vrchní dohled na výkon advokacie a na činnost advokátních poraden a dohled na činnost Ústředí.

§ 26.

Ministr spravedlnosti zruší nebo změní usnesení a opatření Ústředí, vyžaduje-li to obecný zájem; může také zastavit výkon jeho usnesení nebo opatření.

Ustanovení závěrečná.

§ 27.

Organisaci a působnost orgánů Ústředí, funkční období orgánů volených a kárné řízení upraví organizační řád, který vydá ministr spravedlnosti.

§ 28.

- (1) Ústřední sdružení advokátů v Praze a krajská sdružení advokátů se zrušují. Jejich práva a závazky přecházejí na Ústředí; vlastnictví k zařízení a k jinému majetku, které slouží přímo výkonu advokacie, přechází však na advokátní poradny.
- (2) Likvidaci Ústředního sdružení advokátů provede Ústředí; likvidaci krajských sdružení advokátů provedou dosavadní jejich orgány.

§ 29.

Porušení povinností vedoucího právní poradny nebo povinností advokáta, k nimž došlo před účinností tohoto zákona a pro která nebylo kárné řízení do 31. prosince 1951 pravomocně skončeno, stíhají se podle tohoto zákona. Kárná řízení již zahájená se zastaví a věci se postoupí Ústředí.

§ 31.

Soukromý výkon advokacie je vyloučen; nikdo není oprávněn poskytovat právní pomoc výdělečně.

§ 32.

Ministr spravedlnosti může vydat podrobnější předpisy k provedení tohoto zákona; zejména může stanovit zásady pro určení výše příspěvků advokátních poraden na plnění úkolů Ústředí.

§ 33.

Zrušují se všechny předpisy, které odporují ustanovením tohoto zákona, zejména advokátní řád č. 322/1948 Sb. a nařízení ministra spravedlnosti č. 74/1949 Sb., kterým se provádějí některá ustanovení advokátního řádu.

§ 34.

Organisační opatření učiněná před účinností tohoto zákona k včasnému jeho provedení Ústředním sdružením advokátů v Praze nebo krajskými sdruženími advokátů, zejména rozhodnutí o členství advokátů, zůstávají, pokud neodporují tomuto zákonu, nedotčena a považují se za opatření učiněná orgány příslušnými podle tohoto zákona.

§ 35.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1952; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Rais v. r.